

Sječa šume

Iva Pleše, Marijana Hameršak

Sječa **šume** tj. rušenje ili obaranje stabala je prema enciklopedijskoj natuknici „postupak u gospodarenju šumama, kojim se šuma pomlađuje, njeguje, prorjeđuje, oblikuje i iskorištava“. Sječa šume u kontekstu migrantskog kretanja je, mimo ove definicije, protumigrantska intervencija u prirodnom krajoliku u svrhu navodne obrane granice. Uz sječū vrba i drugog raslinja uz rijeku Unu na granici Hrvatske i Bosne i Hercegovine, medijski najistaknutija bila je sječa šume na Plješevici koju su, u sklopu tzv. integriranog upravljanja granicom, po nalogu Ministarstva unutarnjih poslova izvele Hrvatske šume i koja je iza sebe ostavila veliku, iz zraka ali i iz podnožja uočljivu plješevu (ćelavu) liniju. Cilj kreiranja takvog brisanog prostora jest zaustaviti kretanje migranata ili, kako se to za intervencije tog tipa navodi u Vladinom izvještaju iz 2018., pridonijeti “preglednosti državne granice (...) te operativnoj učinkovitosti tehničke opreme (posebice termovizijskih sustava) i reakcijskoj sposobnosti granične policije prilikom suzbijanja nezakonitih migracija“. Iako se sječama poput plješevičke, ovdje iz ekološke perspektive, vrlo vjerojatno „remeti gospodarenje šumama i smanjuje buduća vrijednost šume“, one se pravno ne podvode pod pojam protuokolišnog djelovanja i pustošenja šume s obzirom na institucije koje ih provode i njihovu svrhu. Prema Zakonu o šumama, naime, šume i šumska zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske mogu se izdvojiti iz šumskogospodarskog područja za „potrebe nadzora državne granice odnosno osiguranja vidljivosti granične crte“ a na zahtjev „središnjeg tijela nadležnog za unutarnje poslove“. Sječa šume u kontekstu **iregulariziranih migracija** može se promatrati kao jedan od elemenata **naoružanog krajolika** (Hameršak i Pleše 2021), a iz povijesne perspektive ona se nadovezuje na zahvate poput tzv. gole sječe koju je, ovdje u kontekstu oružanog sukoba, u šumskim područjima Gorskog kotara, usmjereno protiv djelovanja partizana, poduzimala talijanska uprava u Drugome svjetskom ratu (usp. Klepac 1997: 53). Iz dalje je prošlosti, primjerice u pograničnom području Slavonije i Osmanskog carstva, potvrđena metoda zasjeke (Andrić 2017: 73) također povezana sa sječom radi zaustavljanja prolaza, ali ne "brisanim prostorom" nego stablima oborenima na šumskim putevima.

5. 3. 2022.

Literatura

Andrić, Stanko. 2017. "Šuma Garavica i 'ničija zemlja' na slavonsko-turskom pograničju u 16. i 17. stoljeću". U *Slavonske šume kroz povijest*. Dinko Župan i Robert Skenderović, ur. Slavonski Brod: Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 61-117.

Hameršak, Marijana i Iva Pleše. 2020. "*Forest, forest, forest. Sometimes we sleep. Walking, sleep, walking, sleep. It's dangerous on this way.* Weaponized Migration Landscapes at the Outskirts of the EU". *Etnološka tribina* 51/44, 204-221.

Klepac, Dušan. 1997. *Iz šumarske povijesti Gorskoga kotara u sadašnjost*. Hrvatske šume: Zagreb.